

**[Finansministeren.]**

blev reguleret for 6 år siden, har disse beløb været gældende siden 1946, og jeg må anse det for påkrævet, at maksimumsbeløbene nu tilpasses efter den mellemliggende økonomiske udvikling.

Det vil af praktiske grunde være af betydning for statsanstalten, at de nye bestemmelser er gældende 1. januar 1958, og det er derfor mit håb, at der vil vise sig mulighed for at gennemføre ændringerne inden jul.

Jeg skal med disse bemærkninger anbefale lovforslaget til hurtig og velvillig behandling i det høje ting.

**Indenrigsministeren (Søren Olesen):** Jeg skal herved tillade mig for det høje folketing at fremsætte forslag til lov om ophævelse af den fælleskommunale udligningsfond.

Ved lov nr. 82 af 28. marts 1956 blev de særlige indkomst- og formueskatter til den fælleskommunale udligningsfond ophævet, ligesom bestemmelserne om, at en andel af afgiften af gevinster i Klasselottet og af tipningsafgifter skulle tilfalde udligningsfonden, bortfaldt. Til gengæld blev det bestemt, at statskassen skulle tilsvare udligningsfonden, hvad der ud over de fælleskommunale ejendomsskatter er fornødent til dækning af fondens udgifter, idet fondens pligt til at udrede to tredjedele af statens samlede udgifter til politikvæsen samtidig bortfaldt.

Nærværende forslag går ud på at videreføre den ved nævnte lov påbegyndte forenkling af reglerne om tilskud til kommunale opgaver derved, at den fælleskommunale udligningsfond ophæves som selvstændig fond, idet fondens indtægter og udgifter overtages af statskassen. Den del af skatterne på fast ejendom, der hidtil er opkrævet til den fælleskommunale udligningsfond, tilfalder herefter statskassen, og de refusioner, der nu af fonden ydes statskassen for udgifter til forskellige formål, vil efter forslaget bortfalde, medens de fonden i øvrigt påhvilende tilskud — bortset fra tilskud til vanskeligt stillede kommuner — overtages af statskassen.

Da spørgsmålet om, i hvilket omfang og under hvilken form der i fremtiden skal kunne ydes tilskud til særlig vanskeligt stillede kommuner, mere naturligt hører hjemme i en almindelig skatte- og udgifts-

reform, er det foreslået til det nævnte formål som en midlertidig ordning at stille et årligt beløb til rådighed af udligningsfondens formue, der med det beløb, den udgør ved udgangen af finansåret 1957-58, foreslås hensat som en særlig kapital på statsregnskabet. Under hensyn til den siden 1937 stedfundne økonomiske udvikling foreslås samtidig det årlige rådighedsbeløb forhøjet fra 1 til 2 mill. kr.

Idet jeg i øvrigt henviser til bemærkningerne til lovforslaget, skal jeg hermed anbefale forslaget til det høje tings velvillige behandling.

Jeg tillader mig endvidere for det høje folketing at fremsætte forslag til lov om Skjern kommunes oprettelse til købstad.

Ved fremsættelsen af det foreliggende lovforslag har jeg ment at burde imødekomme et meget stærkt næret ønske hos Skjern sogneråd om, at kommunen oprettes til købstad. Skjern kommune har i mange år både erhvervs- og befolkningsmæssigt været domineret af den bymæssige bebyggelse Skjern stationsby, der allerede i 1901 havde over 1 100 indbyggere, og som nu rummer godt 4 000 indbyggere. Byen har gennem årene gennemgået samme udvikling som landets købstæder, og den danner et naturligt centrum for et udstrakt opland. Købstadtanken har derfor længe været fremme på stedet og har af repræsentanter for kommunen gentagne gange været drøftet med både indenrigsministeriet og Ringkøbing amtsråd, inden sognerådet i juni 1956 enstemmigt vedtog at søge kommunen oprettet til købstad på de vilkår, om hvilke der var opnået enighed med Ringkøbing amtsråd.

Efter forslagets hovedbestemmelse skal Skjern kommune oprettes til købstad fra den 1. april 1958 at regne, således at de for købstæder i almindelighed gældende lovbestemmelser fra dette tidspunkt kommer til anvendelse på kommunen. Den vigtigste følge af denne regel er, at Skjern kommune vil blive løst fra sit hidtidige tilhørsforhold til Ringkøbing amtskommune, hvorved kommunen på den ene side fritages for amtskommunal beskatning og på den anden side henvises til selv at løse en række opgaver, navnlig på sygehusvæsenets og vejvæsenets område, som hidtil er blevet varetaget af amtskommunen. Mellem Ringkø-

**[Indenrigsministeren.]**

bing amtsråd og Skjern sogneråd er der opnået enighed om de økonomiske betingelser for udskillelsen fra amtskommunen, herunder at Skjern kommune skal yde en affindessum til amtskommunen, ligesom der er truffet aftale om indlæggelsesret for Skjern kommune på amtskommunens sygehuse og om Skjern kommunes overtagelse af de i kommunen beliggende landevejstrækninger; herom henviser jeg til den som bilag til lovforslaget optrykte overenskomst.

Udskillelsen fra amtskommunen vil, dersom der ikke etableres en overgangsordning, medføre et pludseligt og stærkt fald i ejendomsbeskatningen i kommunen. Jeg har derfor ment det rimeligt i forslaget at optage bestemmelser om, dels at grundskyldpromillen i Skjern kommune i tiden indtil udløbet af indeværende 4 års periode, den 31. marts 1959, forhøjes til 12 — i indeværende regnskabsår har grundskyldpromillen været 6,2 — dels en bestemmelse om, at der yderligere i en overgangsperiode af 15 år skal svares en gradvis lempet ejendomsskat efter reglerne for amtskommunale skatter. Herved sker der en gradvis overgang fra sogne- og amtskommunal til købstadkommunal beskatning. Bestemmelserne herom er — ligesom de øvrige bestemmelser i lovforslaget — tiltrådt af både Skjern sogneråd og Ringkøbing amtsråd.

I øvrigt vil oprettelsen til købstad ikke medføre særlig dybtgående ændringer i kommunens forhold, og det har kun været nødvendigt at gøre få og mindre væsentlige undtagelser fra reglen i forslaget § 1 om, at kommunen straks fra den 1. april 1958 skal ligestilles med de øvrige købstæder. Enkelte overgangsbestemmelser har været nødvendige, hvoraf skal fremhæves bestemmelsen i § 6, stk. 2, om, at de hidtidige vedtægter for Skjern kommune vedbliver at gælde, indtil nye vedtægter er trådt i kraft, idet overgangen til købstadstatus vil nødvendiggøre udarbejdelse af en række nye vedtægter.

Til slut vil jeg gerne have lov at fremsætte et par bemærkninger af mere principiel natur i tilknytning til forslaget, der er det første forslag om ny købstadoprettelse, siden Brønderslev den 1. april 1921 blev købstad. Som det vil være det høje tings medlemmer bekendt, har der i de

senere år ofte fra de bymæssige kommuners side været fremsat ønske om en ændring i deres stilling. Ved lov nr. 181 af 20. maj 1952 blev der for en særlig kategori af disse kommuner, de københavnske omegnskommuner, gennemført en løsning, hvorved omegnskommunerne styrelsesmæssigt blev ligestillet med købstæderne, uden at de i den anledning blev udskilt fra amtskommunen, ligesom de i visse andre relationer fik en stilling svarende til købstæderne.

Siden da har hele spørgsmålet om de bymæssige kommuners stilling været behandlet i et af indenrigsministeriet nedsat mindre udvalg, og efter at udvalget har afgivet betænkning, er der foregået en række forhandlinger mellem indenrigsministeriet og de kommunale organisationer om, hvorvidt der er grund til at rette op på de bymæssige kommuners stilling, og om, hvilken vej man i givet fald bør gå. Disse forhandlinger er endnu ikke afsluttet, og tiden er derfor knap nok inde til at komme nærmere ind på hele dette spørgsmål.

Når regeringen har ment at burde efterkomme Skjern sogneråds andragende om Skjern kommunes oprettelse til købstad, ligger der heri ikke nogen tilkendegivelse af, at de bymæssige kommuners problemer efter regeringens opfattelse bør løses ved, at de største af byerne søges oprettet til købstæder. Men de særlige forhold, der har foreligget i Skjerns tilfælde — herunder bl. a. den enighed, der har kunnet opnås om sagen i Skjern sogneråd og mellem sognerådet og Ringkøbing amtsråd — har bevirket, at både min forgænger, fhv. indenrigsminister Carl Petersen, og jeg gerne har villet imødekomme sognerådets anmodning.

Med disse ord tillader jeg mig at anbefale lovforslaget til det høje tings velvillige og hurtige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

*Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om udskydelse af revision af lov om lodsvæsenet.*

Valgt blev: *Poul Hansen (Svendborg), Boye Hansen, Lund Jensen, Johs. E. Larsen, M. Larsen (Kolding), Mørk, Peter Nielsen, Morten Larsen, Gøting, Østergaard, Jens Chr. Christensen, Søren Jensen, Skov Jørgensen, Paabøl, Baagø, Fanger og Weikop.*

Den næste sag på dagsordenen var:

*Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

*Forslag til lov om ændring i lov om folkekirkens lønningsvæsen uden for København og Frederiksberg m. m.*

og

*forslag til lov om ændring i lov om folkekirkens lønningsvæsen i København og på Frederiksberg.*

Valgt blev: *Hougaard, Bladt, Lysholt Hansen, Aage Knudsen, Th. Mikkelsen, K. Axel Nielsen, Viola Nørlov, Helge Larsen, Gøting, Kr. Juul, Vagn Bro, Damsgaard, Sønderup, Marius Buhl, Gottschalck-Hansen, Baagø og Poul Thomsen.*

Den næste sag på dagsordenen var:

*Tredje behandling af forslag til lov om ændring i lov om kommunale valg.*

(Anden behandling findes i tidenden sp. 948, udvalgets tillægsbetænkning i tillæg B. sp. 177).

Der var ikke stillet ændringsforslag i tillægsbetænkningen.

Uden for tillægsbetænkningen var der stillet følgende ændringsforslag:

Af *Alfred Jensen, Ragnhild Andersen og Aksel Larsen.*

Til § 1.

1) I den foreslåede ny § 33 a, stk. 1, 1. punktum, udgår ordene „de ham påhvilende direkte skatter til stat og kommune samt folkepensionsbidrag“, og i stedet indsættes: „den ham påhvilende skat til kommunen“.

2) Efter den foreslåede nye § 44 a indsættes:

„Efter § 53 indsættes som ny paragraf:  
„§ 00.

Vælgere, der på grund af sygdom er forhindret i at møde frem på valgstedet, og som ikke er indlagt på hospital, vil også kunne stemme pr. brev. Fremgangsmåden vil være den for afstemning pr. brev gældende, dog med undtagelse af, at stemmesedlen rekvireres mod behørig legitimation,

og at en af vælgerens pårørende eller anden person træder i folkeregisterførerens sted.““

Ændringsforslagene sattes først til forhandling.

**Alfred Jensen:** Ved lovforslagets anden behandling havde vi stillet to ændringsforslag, idet vi foreslog, at den nye § 33 a skulle udgå, og at der skulle indføres en ny paragraf med bestemmelse om, at personer, der på grund af sygdom er forhindret i at møde frem på valgstedet, skulle have mulighed for at stemme pr. brev. Disse ændringsforslag blev stemt ned, men de motiveringer, der blev givet i den anledning, vil vi ikke godkende. Selv om vi mener, at man ikke har været berettiget til at afvise vore ændringsforslag fuldstændigt, har vi fundet det rimeligt at foretage en vis omredigering af dem, så at de nu er mindre vidtgående.

Vort første ændringsforslag vedrører altså den nye § 33 a. Det er som bekendt den paragraf, der bestemmer, at en person for at kunne indtræde i en kommunalbestyrelse skal have betalt ikke alene sin kommuneskat, men også statsskatten og folkepensionsbidraget. Jeg skal ikke komme dybere ind på, hvorfor vi synes, det er urimeligt at have en sådan bestemmelse, men skal blot motivere ændringsforslaget. Vi mener kort og godt, at bestemmelsen om, at statsskatten og folkepensionsbidraget skal være betalt, bør udgå, og det vil sige, at hvis vort ændringsforslag vedtages, vil bestemmelsen i denne paragraf gå ud på, at et i en kommunalbestyrelse indvalgt medlem ikke kan indtræde i denne, medmindre „den ham påhvilende skat til kommunen“ er betalt. Vi mener, det må være det videste, man skal gå til i denne omgang. I mange, mange år har der ikke været stillet andet krav, end at kommuneskatten skulle være betalt, for at en person var valgbar og valgberettiget. Vi kan ikke godkende, at den, som ikke uefterretteligt, men på grund af økonomiske vanskeligheder ikke har været i stand til at betale sin skat, ikke skal have mulighed for at træde ind i et kommunalt råd. Men skal man endelig have en bestemmelse om retsvirkninger af skatterestance, må det dog være tilstrækkeligt at forlange, at kommuneskatten er betalt, og det er det, vort æn-